

Gašper Malej

Prividi in pričevanja

V pesku vedno pozabijo sezidati katedralo, četudi hočejo ravno to. Okno pa se razpre kot čudež sredi fantomske podobe zapuščene istrske pokrajine. Zgodba, ki jo pripovedujejo drugi, medtem sediš na stolu, igle zbadajo tvoje šamanske podplate. Razumniki pravijo: srebrni tempelj so zgradili pred več tisoč leti, prepovedano je vstopiti vanj. Grizejo sončnična semena, buljijo v časopise, nazadnje rečejo: "Verjamemo."

* * *

Pravzaprav mi je bila vedno skrivnost, zakaj so nekateri z nekaterimi. Oziroma še huje, zakaj so drugi z drugimi in tretjih pri tem nihče nič ne vpraša. Skupaj raziskujejo: arteške vodnjake, fatamorgane in kar je še takih stvari. V odgovor: sence dreves, pod njimi človek, molči. Meče kovanec. Kdo drug izbere kaj drugega. Črne čaplje so že zdavnaj odplule na zahod. Zvezdogledi še vedno zrejo za njimi. Morda je skrivnost. V tem. Morda.

* * *

Eni padejo, drugi zmagajo. O tem ne moreš reči nič. Lahko žvižgaš. Vse je dovoljeno: teorija metafore, golobice v parku in citirati ljubezenske izjave. Na avtobusu, po cestah, med odlepljanjem zobne paste s ščetke, v urah, ki skrite po zvonikih in rastlinjakih odbijajo nešteto krat enak čas, se skriva. Nekateri najdejo, vsi iščejo. Ogenj in bronaste malike. Morda.

* * *

Ne moreš, ne najdeš, ne začenjaš. Ne popljuvaš, ne sesuvaš in ne izničiš. Preprosto: beseda enostavno sama pade v tisti vodnjak, povezana s prejšnjo besedo,

prepletena s telesi in govorico drugih oseb. Naj torej izgovarjajo. Z avtobusnimi postajami in porcelanastimi skodelicami. Preskušajo tvojo potrpežljivost. Morda.

Nekateri pravijo: gibanje časa je linearno. Primerjaj s peščeno uro: vedno jo lahko obrneš, nič ne more iz nje, razen če zvrtaš majhne, komaj opazne luknjice, skozi katere se nato vtihotapijo drobni, za nekatere nagnusni tatovi peska. Nemara vsako noč ukradejo nekaj deset tisoč zrnč. Zjutraj je pravzaprav vseeno, kaj se bo zgodilo potem.

Edini smiselni tok zgodbe: cesta je prazna. Nenadoma jo napolnijo ponorele trume. Ne ustvarjajo zgodovine, ne pričakujejo konca sveta, še za lastno rit se ne brigajo. Čudno: te množice so tako mirne, da lahko prisluškuješ njihovim mislim. Slepe mačke so tiste, ki jih edino lahko ukanejo. Treba jih je poslušati. Čakati, da pridejo. Prav to. Prav zato.

Govorili so, da pišem. Pripisujejo mi tudi glasbene ekshibicije (vokalno interpretiranje italijanskih kancon) in štirinajst železnih drogov na podstrešju. Nekakšna tolažba. Slikarji, inštalaterji, barske plesalke in še množica naključnežev. Me opazujejo, govorijo, ustvarjajo, se slinijo, plodijo, celo multiplicirajo. Zato so postavili klopce. Slišati je čudne predloge, da bi me pretvorili v živo umetnino. Hočejo konflikte, zato pravijo, da se je to že zdavnaj zgodilo. To je laž. Naravni pojavi prav malo vplivajo na moje počutje. Mogoče dež, včasih. Sem zarjavel spomenik. To že.

Najboljša stvar: zgraditi nekaj čistih, popolnih gradov iz stekla. Vanje naseliti duhove, grozljive zmaje iz papirja in bele, svetleče se čarovnice. Samoroge privezati k jaslim in povedati uspavanke grajskim klepetuljam. Poroka slepega, neumnega princa z inteligentno, a žal škilasto kraljično, bo verjetno odpovedana. Oba sta zbežala, še nedolžna, vsak s svojim najljubšim služabnikom, neznanokam. Govorijo, da so se princu dogodile še mnoge čudne stvari in da služabnik nikakor ni bil nedolžen pri tem. O vsem drugem zgodovina molči.

Vse drugo, kar bi še sodilo v ta kontekst, bo zapisano kdaj drugič. Je že bilo zapisano, saj obstajajo pisarji, prepisovalci, vohuni, različni agenti, in celo parastrukture. Pa labirinti in knjižnice, med katerimi ataskilska ni ena izmed najmanj znanih. Morda so jo požgali. Ali spremenili v telefonsko govornico. Pravzaprav v množico telefonskih govornic. Bilo je vsaj trinajst hermetično zaprtih kabin in v vsaki je stal (vsaj en) človek, ki je z zaprtimi očmi bral knjigo. Za štiri lahko zagotovo trdimo, da so v rokah držali telefonski imenik, drugi pa se tudi niso trudili zaman.

* * *

Obstaja pričevanje o tem, da obstajajo planeti, kjer ozračje ni tako redko in se lahko prisesaš k drevesu, mu izpiješ življenjske sokove ali pa igraš drugačno igro; v njej so bogovi le jantarne ogrlice ali zlata, neskončno prazna ogledala, v katera se že dolgo ni ujel odsev nobenega živega bitja. Na robovih te pokrajine se vsako ogledalo zrcali v drugem ogledalu; v vseh ogledalih hkrati pa se zrcali zrcalna slika sveta te zgodbe.

* * *

Svetel prah leži na tleh cerkve, mesečeve katedrale. Črni konji nevihte galopirajo po poljih šahovnice časa. Premikam, premikaš, premikamo figure, ki se nazadnje premikajo same. Razbežijo se v neznane smeri.

* * *

Predmeti, ki jih ljubim, so narejeni iz krhkega, a nenavadno obstojnega stekla. Ne gre za vaze ali kozarce, o teh predmetih lahko rečem le, da stojijo kot nekakšne piramide na križiščih, kjer se srečujejo molčeči popotniki, romarji in kamelji goniči. Sredi puščave, v mahagoniju in gostih palmovih sencah pa so skrite fatamorgane. Nekoč pozabimo, da so prividi.

* * *